

Ljubiša Zlatanović
Filozofski fakultet
Niš

OD UMA KA MAŠINI I OBRATNO: VEŠTAČKA INTELIGENCIJA I METAFORA KOMPJUTERA

Veštačka inteligencija (AI) je rastuća, vitalna grana nauke o kompjuterima koja se bavi stvaranjem kompjuterskih programa sposobnih da pokažu "inteligentno" ponašanje. Istraživači u ovoj oblasti, kao i u bliskim oblastima kognitivne nauke, usvojili su kompjuter kao metaforu mašine za ljudski um (mozak). U ovom radu se tvrdi da su različite vrste metafora mašine vekovima koristili filozofi i naučnici. Tako, metafora kompjutera, reprezentovana u veštačkoj inteligenciji, samo je jedna od metafora mašine. Prema ovoj modernoj metafori, ljudski um (mozak) funkcioniše slično kompjuteru – "pametnom", složenom, višenamenskom sredstvu koje procesuje informaciju brzo i tačno. Ovaj rad je pokušao da istakne neka pitanja koja su uključena u upotrebu ove metafore, naglašavajući njena osnovna ograničenja i moguće implikacije za konceptualizaciju ljudskog uma (mozga).

Ključne reči: veštačka inteligencija, kognitivna nauka, kompjuter, metafora, um (mozak)

FROM MIND TO MACHINE, AND VICE VERSA: ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND COMPUTER METAPHOR

Artificial intelligence (AI) is a growing, vital branch of computer science concerned with creating computer programs capable of exhibiting "intelligent" behavior. Research studies in this area, as well in the related areas of cognitive science, have adopted the computer as a machine metaphor for the human mind (brain). In the present paper it is argued that different kinds of machine metaphors have been used by philosophers and scientists for centuries. Thus, the computer metaphor, represented in artificial intelligence, is only one of machine metaphors. According to this modern metaphor, the human mind (brain) works like a computer – a "smart", complex, multipurpose tool that processes information quickly and accurately. This paper has attempted to point out some of the issues involved in the

use of this metaphor, emphasizing its basic limitations and possible implications for the conceptualization of the human mind (brain).

Keywords: artificial intelligence, cognitive science, computer, metaphor, mind (brain)